

Σώμα σε ανελκυστήρα Φαινομενική έλλειψη βάρους

Στο δάπεδο ενός ανελκυστήρα τοποθετούμε ένα Ίσχο ελατηρίου και πάνω στο Ίσχο ένα σώμα μάζας m .

Στο σώμα ασκούνται η δύναμη του βάρους B και η δύναμη F_z από το Ίσχο η τιμή της οποίας συμπίπτει με την ένδειξη του Ίσχου.

Σε κάθε περίπτωση για τη συνισταμένη των δυνάμεων που ασκούνται στο σώμα ισχύει ότι $\vec{\Sigma F} = \vec{F}_z + \vec{B}$ (1). Έτσι:

α. όταν ο ανελκυστήρας ισορροπεί - δηλαδή είναι ακίνητος ή κινείται προς τα πάνω ή προς τα κάτω με σταθερή ταχύτητα - και το σώμα ισορροπεί.

Επομένως θα είναι $\vec{\Sigma F} = 0$ (1) $\vec{F}_z + \vec{B} = 0$
 $\vec{F}_z = -\vec{B} \rightarrow F_z = B = mg$, δηλαδή η ένδειξη F_z του Ίσχου είναι ίση με το πραγματικό βάρος του σώματος.

β. όταν ο ανελκυστήρας κινείται προς τα πάνω με επιτάχυνση a και το σώμα κινείται προς τα πάνω με επιτάχυνση a .

Επομένως θα είναι $\vec{\Sigma F} = m\vec{a}$ (1) $\vec{F}_z + \vec{B} = m\vec{a}$ (2). Επειδή όμως $\vec{a} \parallel \vec{F}_z \parallel \vec{B}$, αν θεωρήσουμε ως θετική τη φορά της κίνησης - δηλαδή της $\vec{a}$ - η (2) γράφεται ισοδύναμα $F_z - B = ma \rightarrow F_z = B + ma > B$, δηλαδή η ένδειξη του Ίσχου είναι μεγαλύτερη από το πραγματικό βάρος του σώματος.

γ. όταν ο ανελκυστήρας κινείται προς τα κάτω με επιτάχυνση a και το σώμα κινείται προς τα κάτω με επιτάχυνση a .

Επομένως θα είναι $\vec{\Sigma F} = m\vec{a}$ (1) $\rightarrow$
 $\vec{F}_z + \vec{B} = m\vec{a}$ (3). Επειδή όμως $\vec{a} \uparrow \uparrow \vec{B} \uparrow \downarrow \vec{F}_z$ αν
 θεωρήσουμε θετική τη φορά της κίνησης, δη-
 λαδή της $\vec{a}$ η (3) χράφεται ισοδύναμα
 $B - F_z = ma \rightarrow F_z = B - ma$ (4).

Επομένως:

1. αν $a < g$ τότε $ma < mg = B$ (4) $\rightarrow$ ότι η έν-
 δειξη F_z του Ίσχυού είναι μικρότερη από το
 πραγματικό βάρος του σώματος.

2. αν $a = g$ τότε $ma = mg = B$ (4) $\rightarrow$ ότι η έν-
 δειξη F_z του Ίσχυού είναι μηδέν.

Στην περίπτωση αυτή φαινομενικά το βάρος
του σώματος είναι μηδέν - φαίνεται από την ένδει-
 ξη του Ίσχυού ότι είναι μηδέν - διότι στην πραγμα-
 τικότητα στο σώμα πάντοτε ασκείται από τη Γη
 η δύναμη του βάρους, δηλαδή το σώμα βρίσκε-
 ται τώρα σε "ευνθήκες (φαινομενικής) έλλειψης
βαρύτητας" και αιωρείται μέσα στον ανελκυστή-
 ρα.

3. αν $a > g$ τότε $ma > mg = B$ (4) $\rightarrow$ ότι $F_z < 0$,
 δηλαδή στην περίπτωση αυτή η κατεύθυνση της
 της F_z είναι αντίθετη από την κατεύθυνση την
 οποία είχαμε θεωρήσει ότι είχε προκειμένου να προ-
 κύψει η σχέση (4) - κατάκορυφή με φορά προς
 πάνω -.

Η F_z ασκείται τώρα στο σώμα από την ορο-
 φή του ανελκυστήρα και έχει κατεύθυνση κατάκο-
 ρυφή με φορά προς τα κάτω.

Α. Ζαχάρης